

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 336/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Jurkom, PhD., Dominikánske námestie 11, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 28CbR/59/2021 z 3. apríla 2024 takto

r o z h o d o l

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením mestského súdu sp. zn. 28CbR/59/2021 z 3. apríla 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Zároveň navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a priznať mu trovy konania vo výške 713,96 eur („na účet jej právneho zástupcu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol spoločníkom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], zapísanej v obchodnom registri mestského súdu, oddiel: Sro, vložka č. 23617/V (ďalej len „obchodná spoločnosť“) od 28. novembra 2018 (podľa obchodného registra od 15. septembra 2017, pozn.) do 16. apríla 2024. Súčasne bol konateľom obchodnej spoločnosti od 4. októbra 2018 (podľa obchodného registra od 7. júla 2017, pozn.) do 28. apríla 2023.

3. Pôvodne vo veci konajúci Okresný súd Košice I uznesením zo 4. apríla 2022 (právoplatným 20. apríla 2022) zrušil obchodnú spoločnosť z dôvodu, že bola v omeškaní s plnením povinnosti podľa § 40 ods. 2 Obchodného zákonníka viac ako šesť mesiacov, a teda podľa § 68b ods. 1 písm.

e) Obchodného zákonníka spoločnosť porušila predmetné ustanovenie tým, že neuložila do zbierky listín účtovnú závierku podľa § 40 ods. 2 Obchodného zákonníka.

4. Mestský súd napadnutým uznesením z 3. apríla 2024 (právoplatným 3. apríla 2024) rozhodol, že vymazáva obchodnú spoločnosť podľa § 309h ods. 1 Civilného mimosporového poriadku z obchodného registra bez likvidácie. K jej výmazu došlo 17. apríla 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodí, že z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, kedy bolo oznámenie o zrušení obchodnej spoločnosti zverejnené v obchodnom vestníku, a preto nepovažuje za osvedčené, že vôbec bolo zverejnené. Avšak aj v prípade, ak zverejnené bolo a spoločnosť vstúpila do likvidácie až po uplynutí 90 dní od takéhoto zverejnenia (spoločnosť vstúpila do likvidácie 17. mája 2023 a vstup do likvidácie bol zverejnený v obchodnom vestníku 19. apríla 2023), je zrejmé, že § 309f Civilného mimosporového poriadku zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku o úpadku spoločnosti, pretože používa formuláciu „predpokladá sa, že je v úpadku“. Pri nevyvrátiteľnej právnej domnienke zákon používa pojem „platí“, nie pojem „predpokladá sa“.

6. Vstupom do likvidácie zverejneným v obchodnom vestníku 19. mája 2023 bola domnienka o úpadku spoločnosti vyvrátená a súd už nemohol a nemal ďalej konať a vydať napadnuté uznesenie o výmaze spoločnosti. Súd pri vydávaní napadnutého uznesenia opomenul skutočnosť, že spoločnosť vstúpila do likvidácie, ktorá riadne prebiehala, hoci to vyplývalo priamo zo zápisu v obchodnom registri, kde za názvom spoločnosti bolo jasne uvedené „v likvidácii“. Do funkcie likvidátora bol ustanovený „sťažovateľ – ██████████“ (jeden zo spoločníkov a konateľov, pozn.) s dňom vzniku funkcie 17. mája 2023. Následne začal ako likvidátor robiť všetky úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti a zložil preddavok na likvidáciu. Aj keď proces likvidácie prebiehal a nebol ukončený, mestský súd vydal napadnuté uznesenie, ktorým obchodnú spoločnosť napriek neukončenému a prebiehajúcemu procesu likvidácie vymazal z obchodného registra, v dôsledku čoho znemožnil sťažovateľovi proces likvidácie uskutočniť.

7. Podľa názoru sťažovateľa v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky na výmaz obchodnej spoločnosti z obchodného registra.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavná sťažnosť bola podpísaná a podaná samotným sťažovateľom. Následne 10. júna 2024 bolo ústavnému súdu doručené plnomocenstvo udelené 7. júna 2024 advokátovi JUDr. Marcelovi Jurkovi na zastupovanie sťažovateľa v predmetnom konaní pred ústavným súdom. Týmto dňom bol ústavnému súdu doručený aj návrh sťažovateľa na odklad vykonateľnosti podľa § 129 zákona o ústavnom súde a návrh na dočasné opatrenie podľa § 130 zákona o ústavnom súde. V rámci tohto podania sťažovateľ uvádza, že 4. júna 2024 podal ústavnú sťažnosť, ktorá je vedená pod sp. zn. Rvp 1471/2024. Ústavnému súdu oznamuje, že si na zastupovanie zvolil advokáta JUDr. Marcela Jurka. Zároveň ústavnému súdu navrhuje, aby rozhodol podľa § 129 zákona o ústavnom súde o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia a podľa § 130 zákona o ústavnom súde o dočasnom opatrení, ktorým uloží Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9Co/120/2023 zdržať sa vykonávania akýchkoľvek procesných úkonov až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa, a to najmä, aby sa zdržal vydania uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Uvedené odôvodňuje tým, že na krajskom súde prebieha konanie pod sp. zn. 9Co/120/2023 o určenie vlastníckeho práva, v ktorom vymazaná obchodná spoločnosť vystupuje ako žalobca, a domáha sa určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Mestský súd už v obchodnom registri vyznačil napadnuté uznesenie, a teda obchodnú spoločnosť vymazal z obchodného registra, čím *de iure* prestala existovať. V dôsledku uvedeného v konaní na krajskom súde nebude možné pokračovať, pretože krajský súd konanie zastaví. Ak by však ústavný súd vyhovel ústavnej sťažnosti sťažovateľa a medzičasom by došlo k zastaveniu konania na krajskom súde, uvedené by malo pre sťažovateľa nenapraviteľný následok.

10. Ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že povinné právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nie je samoúčelné, ale spočíva predovšetkým v zabezpečení kvalifikovaného chránenia a presadzovania práv a záujmov sťažovateľa ako advokátovho klienta [§ 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov]. Špecifickosť konania pred ústavným súdom vyžaduje splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia z dôvodu, aby advokát na jednej strane poskytoval čo najúplnejšiu právnu pomoc, ktorú jeho klient potrebuje, a na strane druhej, aby ústavný súd nebol neúmerne zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi. To vyžaduje, aby ústavná sťažnosť bola spísaná advokátom (hoci to zákon o ústavnom súde explicitne nevyžaduje), keďže navrhovateľ musí byť zastúpený advokátom v celom konaní (§ 34 zákona o ústavnom súde), pričom konanie sa začína na návrh, a to dňom doručenia návrhu (§ 41 zákona o ústavnom súde). Návrh je základným predpokladom konania so zákonom ustanovenými všeobecnými a osobitnými náležitosťami a zásadne predurčuje jeho priebeh, keďže ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde), účel obligatórneho právneho zastúpenia je teda pri tomto procesnom úkone evidentný.

11. Inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti nemožno chápať spôsobom, že sťažovateľovi postačuje predložiť ústavnému súdu plnomocenstvo udelené advokátovi na jeho zastupovanie pred ústavným súdom. Zmyslom požiadavky povinného právneho zastúpenia je, ako už bolo uvedené, zabezpečiť kvalifikovanosť podaných návrhov, ktoré musia byť splnomocneným právnym zástupcom ako osobou znalou práva predovšetkým koncipované, čo v prípade sťažovateľa absentuje. Sťažovateľ ústavnú sťažnosť sám podpísal (pravdepodobne

aj sám spísal) a podal tak, že k nej nebolo pripojené žiadne plnomocenstvo na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, keď ku svojmu podaniu až následne doplnil plnomocenstvo datované 7. júnom 2024 a návrh na odklad vykonateľnosti, resp. na dočasné opatrenie (bod 9 tohto odôvodnenia).

12. Ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. I. ÚS 138/2021).

14. Ústavný súd dopytom na mestskom súde zistil, že napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi, resp. obchodnej spoločnosti (ktorej bol sťažovateľ pred jej výmazom konateľom) doručené elektronicky 7. apríla 2024, keď začala plynúť dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde. Podanie spísané medzičasom zvoleným právnym zástupcom sťažovateľa 7. júna 2024 a doručené osobne ústavnému súdu 10. júna 2024 bolo zjavne podané po zákonom ustanovenej lehote. Je neprípustné, aby k predĺžovaniu zákonnej lehoty, ktorej zmeškanie nemožno odpustiť, dochádzalo postupom, ktorým sťažovateľ pred jej uplynutím podá ústavnú sťažnosť a následne (po lehote na jej podanie) očakáva, že ho ústavný súd vyzve na odstránenie jej nedostatkov, resp. k ich odstráneniu pristúpi sám, nazdávajúc sa, že takým postupom obchádzajúcim zákon zabezpečí včasné podanie ústavnej sťažnosti, čím sa diskriminačne zvýhodní oproti iným sťažovateľom rešpektujúcim zákonnú lehotu (s následkom oneskoreného podania ústavnej sťažnosti v prípade jej nedodržania spojeným s konzekvenciou odmietnutia ústavnej sťažnosti). Navyše (a to je primárne podstatné), vo veci sťažovateľa k predloženiu kvalifikovanej (advokátom spísanej) ústavnej sťažnosti dosiaľ nedošlo (nie je ňou návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a návrh na dočasné opatrenie), v dôsledku čoho sťažovateľ neodstránil tento nedostatok ústavnej sťažnosti, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde generujúci výrok tohto uznesenia.

15. Nad tento rámec vo vecnom kontexte ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je odôvodnenie návrhu podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonnou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde

(§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Pritom nedostatok odôvodnenia, ktoré predstavuje podstatnú náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy, nemožno považovať za odstrániteľný nedostatok v štádiu konania po uplynutí lehoty ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

16. Námietky sťažovateľa uplatnené v ústavnej sťažnosti sa javia ako jednoduchá polemika na úrovni zákona bez reflexie okolnosti, že ústavný súd nie je odvolacím ani dovolacím súdom a na žiadnom článku inštančnej postupnosti nenahrádza všeobecné súdy, nerieši teda „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť ich rozhodnutí, ktorá sa odvíja od ústavnoprávne relevantného odôvodnenia (námietok) ústavnej sťažnosti.

17. Podľa názoru ústavného súdu ústavná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje žiadnu ústavnoprávne relevantnú argumentáciu a odôvodnenie namietaného porušenia v petite označených práv sťažovateľa. Z tohto dôvodu ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d), resp. § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde. V okolnostiach tejto veci mal sťažovateľ priestor na odstraňovanie nedostatku ústavnej sťažnosti spočívajúceho v jej nedostatočnom odôvodnení do uplynutia lehoty ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde, k čomu však nedošlo. Ak by teda aj ústavná sťažnosť bola spísaná advokátom, ústavnému súdu by neostávalo iné, len ju rovnako odmietnuť pre nedostatok jej zákonných náležitostí.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu